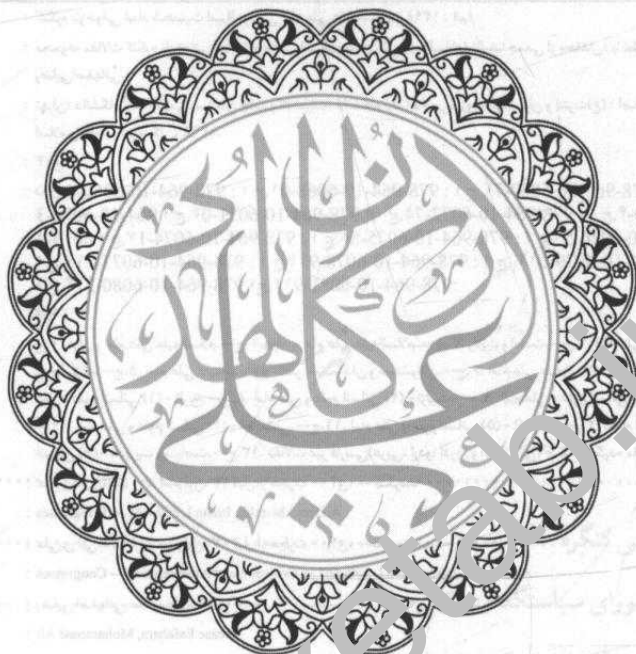

۲۰۸۰۴۸۷

کنگره بازخوا ابعاد شخصی امامین علی

جلد یازدهم

مجموعه مقالات کنگره بازخوانی ابعاد شخصیتی امیرالمؤمنین

امام علی

امام علی و علوم انسانی (۵) - اقتصاد

به کوشش جمعی از محققان

سرشناسه	کنگره بازخوانی ابعاد شخصیت امیرالمؤمنین امام علی علیه السلام (۱۳۹۸ : قم)
عنوان و نام پدیدآور	مجموعه مقالات کنگره بازخوانی ابعاد شخصیتی امیرالمؤمنین علی علیه السلام / تألیف جمعی از محققان؛ با نظارت محمدعلی رضایی اصفهانی.
مشخصات نشر	تهران: دانشگاه آزاد اسلامی، سازمان چاپ و انتشارات؛ دانشگاه آزاد اسلامی، پژوهشکده قرآن و عترت (ع)؛ اصفهان: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد خوراسگان، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	ج. ۱۴.
شابک	دوره ۴- 978-964-10-6060-0؛ ج. ۱- 978-964-10-6068-0؛ ج. ۲- 978-964-10-6069-7؛ ج. ۳- 978-964-10-6070-3؛ ج. ۴- 978-964-10-6071-0؛ ج. ۵- 978-964-10-6072-7؛ ج. ۶- 978-964-10-6073-4؛ ج. ۷- 978-964-10-6074-1؛ ج. ۸- 978-964-10-6075-8؛ ج. ۹- 978-964-10-6076-5؛ ج. ۱۰- 978-964-10-6077-2؛ ج. ۱۱- 978-964-10-6078-9؛ ج. ۱۲- 978-964-10-6079-6؛ ج. ۱۳- 978-964-10-6080-2؛ ج. ۱۴- 978-964-10-6081-9
وضعیت فهرست نویسی	فیبیا
مندرجات	ج. ۱. قرآن و امام علی علیه السلام، --ج. ۲. قرآن و امام علی علیه السلام، --ج. ۳. ولایت و امامت، --ج. ۴. امام علی علیه السلام و نهج البلاغه، --ج. ۵. امام علی علیه السلام از منظر دانشمندان و مستشرقان، --ج. ۶. امام علی علیه السلام در آینه شعر و ادب، --ج. ۷. امام علی و علوم انسانی (۱) - تاریخ، --ج. ۸. امام علی و علوم انسانی (۲) - تربیت، --ج. ۹. امام علی و علوم انسانی (۳) - اخلاق و عرفان، --ج. ۱۰. امام علی و علوم انسانی (۴) - اجتماعی، --ج. ۱۱. امام علی و علوم انسانی (۵) - اقتصاد، --ج. ۱۲. امام علی علیه السلام و علوم انسانی (۶) - مدیریت و سیاست، --ج. ۱۳. مقالات غیر فارسی (عربی، اردو، آذری و اسپانیولی)؛ ج. ۱۴. چکیده مقالات کنگره
موضوع	علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. -- کنگره ها
موضوع	Ali ibn Abi-talib, Imam I, 600-661 -- Congresses :
موضوع	علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. -- نقد و تفسیر -- کنگره ها
موضوع	Ali ibn Abi-talib, Imam I, 600-661 -- Criticism and interpretation. -- Congresses :
شناسه افزوده	رضایی اصفهانی، محمدعلی، ۱۲ -
شناسه افزوده	Rezai, Mohammat Ali
شناسه افزوده	دانشگاه آزاد اسلامی، سازمان چاپ و انتشارات
شناسه افزوده	Islamic Azad University Publication :
شناسه افزوده	دانشگاه آزاد اسلامی، پژوهشکده قرآن و عترت (ع)
شناسه افزوده	دانشگاه آزاد اسلامی، واحد خوراسگان
رده بندی کنگره	BP۳۷/۷
رده بندی دیویی	۲۹۷/۹۵۱
شماره کتابشناسی ملی	۶۰۲۶۱۰۰

مجموعه مقالات کنگره بازخوانی ابعاد شخصیتی امیرالمؤمنین، امام علی علیه السلام

جلد یازدهم: امام علی علیه السلام و علوم انسانی (۵) اقتصاد

تألیف: جمعی از محققان با نظارت دکتر محمد علی رضایی اصفهانی
ناشر: سازمان چاپ و انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی (با همکاری واحد خوراسگان و پژوهشکده قرآن و عترت معاونت دانشجویی و فرهنگی دانشگاه)

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۸
شمارگان: ۵۰۰ نسخه
شابک جلد: 978-964-10-6078-9 شابک دوره: 978-964-10-6060-4

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: چاپخانه دانشگاه آزاد اسلامی
قیمت: هر جلد ۴۰۰۰۰۰ ریال؛ قیمت دوره (۵۰۰۰۰۰۰)

فهرست

۳	 فهرست
۱۳	 مقدمه دبیر علمی کنگره
۲۳	 مقدمه رئیس شورای سیاستگذاری کنگره
۲۷	 ۱. سیاست‌های اقتصادی حکومت امام
۲۹	 چکیده
۲۹	 مقدمه
۳۱	 پیشینه
۳۲	 ۱. اقدام جهت اجرای اصلاحات مالی و اقتصادی
۳۲	 الف. استرداد اموال عمومی
۳۳	 ب. نظارت بر کارگزاران بیت‌المال
۳۶	 ج. تقسیم بالسویه بیت‌المال
۳۷	 د. احتیاط در مصرف بیت‌المال
۳۸	 هـ. عدم تأخیر در تقسیم اموال عمومی
۳۹	 ۲. رهنمودهای عملیاتی اقتصادی
۴۰	 الف. ارائه الگوی عملی به مردم
۴۰	 ب. تلاش در جهت عمران و آبادی
۴۳	 ج. اهمیت دادن به تولید
۴۵	 د. تلاش در راستای رونق بخشی به بازار

۴۸	۳. برآیند اقدامات اقتصادی.....
۴۸	الف. استقرار عدالت.....
۴۹	ب. ایجاد رفاه عمومی.....
۵۰	ج. پیام عدالت خواهی.....
۵۲	د. پیام سیاست های اقتصادی حکومت علوی برای دوران معاصر.....
۵۴	نتیجه.....
۵۷	۲. سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی در عرصه استقلال با نگاهی به آموزه های علوی.....
۵۹	چکیده.....
۶۰	مقدمه.....
۶۲	پیشینه.....
۶۲	تعریف و اصول اقتصاد مقاومتی.....
۶۳	سیاست های کلی در جهت تحقق استقلال اقتصادی.....
۶۳	۱. استقلال.....
۶۶	۲. حمایت از تولید، با بهبود فضای سرمایه کار.....
۶۹	۳. روحیه و فرهنگ جهادی.....
۷۵	اقتصاد دانش بنیان.....
۷۷	الگوی مصرف.....
۷۸	مؤلفه های الگوی مصرف.....
۸۱	مراعات صرفه جویی و مبارزه با اسراف.....
۸۳	قناعت و مقابله با تجمل گرایی.....
۸۵	مبارزه با فساد اقتصادی.....
۸۸	پیش گیری از فساد.....
۸۸	انتصاب مسئولان متعهد.....
۸۹	برخورد قاطع با زمینه سازان فساد.....
۸۹	نظارت دقیق و جامع.....
۸۹	الف) نظارت ویژه در امور محرومین.....
۸۹	ب) ارتباط مستقیم با مردم.....
۹۰	ج) پنهان نشدن از مردم.....

۹۰	د) گماردن جاسوس
۹۰	مقابله جدی با فساد
۹۲	تحمل فشارهای ناشی از مبارزه
۹۳	نتیجه
۹۷	۳. آموزه‌های اقتصادی امام علی (علیه السلام) برای تحقق اقتصاد مقاومتی
۹۹	چکیده
۱۰۰	مقدمه
۱۰۰	پیش‌پژوهش
۱۰۲	ادبیات نظری پژوهش
۱۰۲	مبانی اقدامی اقتصاد مقاومتی
۱۰۳	الف. تبیین و فرمول‌سازی اساسی اقتصاد مقاومتی (رویکرد تئوری)
۱۰۳	ب. تبیین اجرایی کردن راهکارهای اقدامی اقتصاد مقاومتی (رویکرد عملی)
۱۰۳	راهکارهای تحقق اقتصاد مقاومتی
۱۰۴	الف. مؤلفه‌های اقدامی جهت اشتغال‌زایی و تولید
۱۰۴	یک. توسعه فرهنگ تلاش و کوشش
۱۰۶	دو- توجه به تولید و نقش اقتصادی آن
۱۰۹	مؤلفه‌های اقدامی جهت رفع آسیب‌های اقتصادی
۱۰۹	الف) مبارزه با مفاسد اقتصادی
۱۱۰	ب) نهی استفاده از کالاهای قاچاق
۱۱۲	ج) فرهنگ‌سازی استفاده بهینه از نعمت‌های الهی
۱۱۴	مؤلفه‌های اقدامی جهت ریشه‌کن کردن فقر و فاصله طبقاتی
۱۱۴	الف) اجرای عدالت اقتصادی
۱۱۵	ب) قرض‌الحسنه
۱۱۶	ج) حمایت اقتصادی از اقشار آسیب‌پذیر
۱۱۸	مؤلفه‌های اقدامی جهت استقلال و اقتدار اقتصادی
۱۱۹	الف) برنامه‌ریزی اقتصادی
۱۲۰	ب) تشویق بر استقلال و اقتدار اقتصادی
۱۲۳	نتیجه

۴. تحلیل سیاست‌های اقتصادی حضرت علی (علیه السلام) خطاب به کارگزاران ۱۲۹
- چکیده ۱۳۱
- مقدمه ۱۳۲
- پیشینه ۱۳۲
۱. مفهوم‌شناسی ۱۳۴
- الف. سیاست ۱۳۴
- ب. اقتصاد ۱۳۵
۲. سیاست‌های اقتصادی حکومت علوی ۱۳۵
- الف. سیاست اقتصادی ۱۳۶
- ب. مدیریت اقتصادی ۱۳۹
- ج. مسئولیت‌داری در مبارزه با ظلم اقتصادی ۱۴۱
- یک. توصیه‌های ایشان در مورد اخلاق اجتماعی کارگزاران اقتصادی ۱۴۲
- دو. توصیه‌های رفتاری و کرداری به کارگزاران ۱۴۲
- نتیجه ۱۴۳
- منابع ۱۴۵
۵. رونق تولید در سیره و گفتار امیرالمؤمنین امام علی (علیه السلام) ۱۴۷
- چکیده ۱۴۹
- مقدمه ۱۵۱
- پیشینه ۱۵۲
- مفهوم‌شناسی ۱۵۲
- رونق تولید در قرآن کریم ۱۵۳
- پیامبران الهی و رونق تولید ۱۵۴
- زبور عسل و رونق تولید ۱۵۴
- ضرورت تأسی به سیره امام علی (علیه السلام) ۱۵۵
- امام علی (علیه السلام) و رونق تولید ۱۵۶
- فرهنگ کار در بینش علوی ۱۵۸
- بی‌زاری از تنبلی در بینش علوی ۱۵۸
- ظرفیت تولید و رونق آن در عرصه‌های گوناگون زندگی ۱۶۱

۱۶۲.....	رونق تولید در عرصه‌های بازرگانی و صنعت
۱۶۲.....	بستر سازی لازمه رونق تولید
۱۶۳.....	وظیفه دولت کمک به رونق تولید
۱۶۳.....	تدوین و تألیف کتب علمی
۱۶۴.....	رونق تولید با احداث مساجد
۱۶۵.....	رونق تولید با احداث مسکن
۱۶۵.....	رونق تولید با احداث و حفر چاه
۱۶۶.....	رونق تولید با تأسیس آسیاب آبی
۱۶۶.....	رونق تولید با احداث اسکله و کارخانه کشتی سازی
۱۶۷.....	حمایت از اقلیت ضعیف، رونق تولید
۱۶۷.....	شکوفایی و رفاه جامعه با رونق تولید
۱۶۹.....	نتیجه
۱۷۳.....	۶. اصلاحات نرم افزاری امام علی (علیه السلام) در رونق بخشی به نظام تولید
۱۷۵.....	چکیده
۱۷۵.....	مقدمه
۱۷۷.....	پیشینه
۱۷۷.....	۱. سیره تولیدی امام علی (علیه السلام)
۱۷۸.....	الف) ایجاد فرهنگ کار
۱۷۹.....	ب) ایجاد روحیه برادری دینی
۱۸۲.....	ج) الگو بخشی امام (علیه السلام) به سیره رفتاری خود
۱۸۷.....	۲. الگوی تولید
۱۸۷.....	الف) بایسته‌های تولیدی از دیدگاه امام علی (علیه السلام)
۱۸۸.....	یک - مهندسی تولید
۱۸۹.....	دو - تولید کالا بر اساس نیازسنجی
۱۹۱.....	ب) اولویت دادن به تولیدات مناسب با محیط و اقلیم جغرافیایی
۱۹۳.....	نتیجه

۱۹۷	نگاهی به جایگاه کار در سیره امام علی (علیه السلام)
۱۹۹	چکیده
۲۰۰	مقدمه
۲۰۰	۱. پیشینه
۲۰۱	۲. مفهوم شناسی کار
۲۰۱	۳. جایگاه و ارزش کار در اسلام
۲۰۴	۴. جایگاه شغل و حرفه از دیدگاه امام علی (علیه السلام)
۲۰۴	۵. سیره علمی امام علی (علیه السلام)
۲۰۵	الف) تأمین نیاز خانواده
۲۰۵	ب) کمک همسر در کارهای منزل
۲۰۵	ج) اهمیت حلال بودن کار
۲۰۶	د) کار برای تأمین نیاز مستمندان
۲۰۶	۶. عوامل موفقیت در کار از دیدگاه عمر (رضی الله عنه)
۲۰۶	الف) ایمان به کار
۲۰۷	ب) مشورت
۲۰۷	ج) عاقبت اندیشی و تدبیر
۲۰۷	د) پشتکار و جدیت
۲۰۸	هـ) دقت و ایمان
۲۰۸	و) برنامه ریزی، نظم و سازماندهی
۲۰۸	ز) همکاری
۲۰۹	ح) نکوهش بی کاری
۲۰۹	ط) وقت شناسی
۲۱۰	۷. اهداف و اثرات مادی کار در بعد فردی
۲۱۰	الف) کسب درآمد و تأمین نیازهای زندگی خود و خانواده
۲۱۱	ب) فعلیت یافتن استعدادهای بالقوه افراد
۲۱۱	ج) سربلندی، شخصیت و عزت در سایه کار و تلاش
۲۱۲	د) رشد علمی و عقلی
۲۱۳	هـ) سلامت و آرامش روحی

مقدمه دیر علی گنره

درآمد

قال رسول الله ﷺ: «مَنْ كُنَّ مَوْلَاهُ فَعَلِيَ مَوْلَاهُ»

چهارده قرن قبل، نور اسلام بر جان تابید و وحی قرآن قلب پیامبر اسلام ﷺ را منور ساخت و این نور بر قلب یار و هم راه ایشان حضرت علی بن ابی طالب ﷺ منعکس گردید و در قالب امامت و ولایت او بر جهانیان ترس و شگفتی پدید آمد. در قرآن کریم بیش از هفتصد آیه در مورد امام علی ﷺ تفسیر، تأویل و یا تطبیق شده است که بیوند عمیق ایشان را با وحی قرآن نشان می دهد.

امام علی ﷺ نوری الهی است که بعد از پیامبر ﷺ برای هدایت بشر جلوه گر شد و در ابعاد معنوی، علمی و... راه بشر را روشن کرده و او را به سعادت رهسپار می شد.

نهج البلاغه اوست که شیوه های تربیت انسان، روابط اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، مدیریتی و... را به صورت کلی و راهبردی (و گاهی به صورت جزئی) بیان کرده است. رهنمودهای امام علی ﷺ به علوم بشری، به ویژه علوم انسانی جهت دهی می کند تا از این طریق هدایت همه جانبه انسان را محقق سازد و از انحرافات جلویی کند که در اثر علم ناقص بشری حاصل می شود؛ همان طور که ولایت باطنی و معنوی امام علی ﷺ و فرزندان معصومش دست انسان ها را می گیرد و در ساحت های مختلف زندگی معنوی راهبری می کند تا انسان به سعادت و کمال نهایی خود برسد.